

9) *Puigmeló*, mas important i antic en el Lluçanès, te.Orís (oït allí, 1936, LL j 23).

10) MONTMELÓ, Poble del Vallès oriental, 7 k. SO.de Granollers.

Pron. local mummə́ɔ, oït molts cops allí mateix i a tots els pobles veïns, 1913ss.

MENCIONS ANT. 945: *Monte Molonis* (Mas N.H.Bna., XIII, 257); 991: *Monte Molone* (o.c. XII, 226); 1019 i 1141: *Monte Molono* (o.c. IX, 175 i V, 200); 1141: id. (*Cart.St.Cugat* III, 125); 1147 i 1148: *Muntmolo* (ib. III, 151, 156); 1174 i 1191: *Monte Molone* (Kehr, *Papsturk.* 454, 543); 1316: P. de *Montemolone*, amic d'Arnau de Vilanova i ambaixador a la cort papal (Finke, *Acta Arag.*, p.VII); 1359: *Munt Molo* (*CoDoACA* XII, 13); 1440: «foren a una vila apellada *Montmoló*», quan torna a la seva terra un italià que ha servit al Comte-Rei: en el *Decameron* català X, § 1, 553.18; no figura en el text de Boccaccio, el nom del poble: l'hi han posat els traductors catalans, frares de St. Cugat; 1449: *Montmoló* (*BABL* XIII, 126).

ETIM. El bon mètode toponomàstic invita a explicar per un origen únic els noms idèntics, quan pertanyen tots al mateix domini lingüístic.

D'altra banda tindrem present un fet topogràfic repetit en la major part d'aquests 10 noms, i que es pot aplicar a tots ells, en uns en forma més clara que els altres, però en rigor, a tots. Pensem, doncs, en el mot *meló*, nom antic del 'teixó', el petit mamífer salvatge, que amb variant *moló* es troba dialectalment en cat. i cast. antics (*DECat.* V, 597-8; i *DECH* art. *melón* II): provinent de MELONE derivat de MELES, que és el nom del teixó en llatí.

El teixó s'amaga i aixopluga en coves com les del (8), freqüenta les fonts solitàries de muntanya, per abeurar-s'hi sense perill (5, 6, 7); s'amaga en barrancs solitaris (4), i a sota de rocasses (com (2)) o davall de turons com els de *Puigmeló*, *Montmeló* i els que formen el paisatge de tots 10 llocs. Per més que cridi l'atenció la unanimitat de la *o* en totes les formes antigues del nom de *Montmeló*, també es troba aquesta variant en el nom del *meló* (teixó), i al capdavall es tracta d'un fet assimilatori que és normal en fonètica catalana (*fonoll*, *jonoll*, *forrolla*, *-olla*, *rodó* etc.); altrament la forma *meló* és la que ha restat triomfant en el (10) i en el (1) i és quasi la única en tots els altres noms.

Aquesta marxa ubiqua en toponímia fou, doncs, un triomf més de *Don Melón* el posseïdor de l'Endrina del *Libro de Buen Amor* de l'Arxipreste Juan Ruiz.

En *Ascó* el nom de la vila de l'Ebre (art. supra), tenim també el nom del teixó, en basc: *azkon*. I són innombrables els NLL *Teixoneres*, ross. *Taisneres* >*Tanyeres*, fr. *Tèniers*, *Tènières*.

Descartem altres etims. que s'havien tingut en estudi. No serà un derivat de MOLA 'turó encinglerat' que no convindria a la naturalesa d'aquests llocs, salvant el (2); ni de *mola* en el sentit de 'molí'; i encara que el cpt. *Montmeló* sigui paral·lel a noms com *Montboló*, *Montoriol* etc., formats amb un NP, aquí no hi hauria epònim aplicable, almenys entre els usuals a Cat.; per més que un nom romà *Molo* vagi existir (Schulze 313), del qual Pieri derivaria un *Molone* NL toscà (*Top.Arno*, 95), i hi hagi un baró bearnès *Moló de Labatut* en doc. de 1375, propietari d'un mas *Molon* (P.Raymond, *Di.To.B.Pyr.*).

Quant a la forma de la derivació, admetem que *Montmeló* ve d'un genitiu plural: MONTEM MELONUM 'turó dels teixons': anàlogament *Puigmeló*, i en (1) seria MANSUS MELONIS o CUMBA MELONIS amb ommissió del nom principal; en el (8) pot ser (*avenc*) *meloner* o ANTRUM MELONARIUM 'la cova teixonera'.

¹ Car Margalef i Puigverd, ben coneguts, són allí prop, i també hi he vist documents de l'*Astor*. En canvi és poc probable com a variant, un «lloch de *umello*, 18 focs, del Spital de St. Joan», que el mateix cens de 1359 arrengrera darrere *Artesa*, *Madrona*, i seguit de *Torres*, *Urxea*, *Cidamunt* i *Calaterrà*, per més que siguin llocs tots més o menys veïns.

Melós, *Melosa*, V. *Malet* i *Puigmelós* *Melquer*, V. *Meligar* *Meluqueta*, V. *Miloca*

MEN -

Miscel·lània de noms que semblen provinents d'un **mena*, per alteració fonètica del mot mossàrab arabitat *Bena*, que ve del romànic PINNA 'penya': tal com s'ha exposat amb bastants exemples en el vol. I (s.v. *Beni-sarraia*), p. 257-9, i en altres articles, supra. Com que són NLL menors, i amb ben poca o cap documentació, la incertitud augmenta i ens limitarem a una conjectura, sota reserva; la dels tres primers, almenys, és, però, ben raonable. I la de tots, si més no, servirà per atraure l'atenció sobre noms curiosos que reclamen explicacions.

1) *Penya Menatxes*, te. Altea (XXXV, 151.10). Pot resultar de *benâcês*, derivat de PINNA -PINNACĒAS- 'penyasses, penyes grans'. Tant en aquest nom com en tots els següents, la *b-* va seguida de nasal, ço que l'exposa a la imminent nasalització en *M-* tal com en *moñiga* / *buina*, *muñuelo* / *bunyol*, *DECat.* II, 94, 336, *maraña* / *barana* (*DECat.* 628b.n.5 i *DCEC*); i, a la inversa, *berenar* < MERENDARE).

2) *Alt de la Menora*, te. Alcoi (XXXIV, 9.11), essent el nom d'un tossal (penyalós), no pas cap lloc habitat, és clar que no vindrà de *menor* (d'edat etc.), però pot sortir de l'equivalent mossàrab de *penyó*,